

Sygn. akt V CSK 474/08

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 16 czerwca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Piotr Malczewski

w sprawie z powództwa K.S.

przeciwko W.M. i B.M.

o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 16 czerwca 2009 r.,

skargi kasacyjnej pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 sierpnia 2008 r., sygn. akt [...],

**oddala skargę kasacyjną; zasądza od pozwanych na rzecz
strony powodowej kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 3 października 2006 r., częściowo uwzględnił powództwo K.S., poprzez częściowe pozbawienie wykonalności przysługującego pozwanym W.M. i B.M. tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 sierpnia 1999 r., Sądu Apelacyjnego z dnia 21 stycznia 2000 r. i Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 24 października 2001 r. W pozostałej części oddalił powództwo w tym w zakresie żądania pozbawienia wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 kwietnia 1998 r., Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 1998 r. i Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 20012 r., zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 24 października 2001 r.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego było ustalenie, że powodowi przysługiwała wobec pozwanych wierzytelność w kwocie 375.000 zł i po powstaniu tytułów wykonawczych powód złożył skuteczne oświadczenie o potrąceniu.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyły apelacją obie strony. Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo. W apelacji podniósł, że Sąd pierwszej instancji uznając skuteczność przedstawienia do potrącenia należności głównej w kwocie 375.000 zł, pominął potrącenie przez stronę powodową wierzytelności odsetkowych. Określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 233.905,80 zł. Sąd Apelacyjny oddalił obie apelacje.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego powód wniósł skargę kasacyjną w części oddalającej jego apelację. W skardze kasacyjnej także wskazał kwotę 233.905,80 zł jako wartość przedmiotu zaskarżenia. Sąd Najwyższy wobec stwierdzenia zasadności podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. Sąd Najwyższy wskazał, że strona powodowa złożyła skuteczne oświadczenie o potrąceniu z wierzytelnością pozwanych także swojej wierzytelności odsetkowej.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2008 r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że

pozbawił w całości wykonalności wyrok Sądu Okręgowego w W. dnia 5 sierpnia 1999 r., Sądu Apelacyjnego z dnia 21 stycznia 2000 r., Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 24 października 2001 r. oraz pozbawił w części wykonalności wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 kwietnia 1998 r., Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 1998 r., Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 24 października 2001 r., tj. w zakresie odsetek naliczonych za okres od dnia wymagalności poszczególnych kwot wymienionych w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 1998 r., do dnia 12 stycznia 2001 r., jak również w zakresie należności głównej przewyższającej kwotę 124,377,44 zł, a dalej idące powództwo oddalił.

Sąd Apelacyjny ustalił, że wierzytelność odsetkowa w dniu, w którym oświadczenie o potrąceniu wywarło swój skutek (art. 499 k.c.) wynosiła 310.052,93 zł. Do wysokości tej kwoty pozbawił więc także wykonalności wskazane przez stronę powodową orzeczenia, czego Sąd Okręgowy nie uczynił.

Pozwani wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego w zakresie pozbawiającym w części wykonalności wyrok Sądu Okręgowego z dnia 9 kwietnia 1998 r., Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 1998 r., Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 24 października 2001 r., tj. w zakresie odsetek naliczonych za okres od dnia wymagalności poszczególnych kwot wymienionych w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 1998 r., do dnia 12 stycznia 2001 r. ponad kwotę 36.913,99 zł należności odsetkowej, jak również w zakresie pozbawienia wykonalności jakiegokolwiek części należności głównej stwierdzonej tym tytułem wykonawczym.

W skardze kasacyjnej podniesiono zarzuty naruszenia przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku: art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. poprzez orzeczenie przez Sąd Apelacyjny poza granicami zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji wyznaczonymi apelacją strony powodowej oraz jej skargą kasacyjną i art. 363 § 3 k.p.c. poprzez orzeczenie przez Sąd Apelacyjny o niezaskarżonej przez stronę powodową części orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, zaś na podstawie art. 363 § 3 k.p.c. orzeczenie staje się prawomocne w niezaskarżonej części z upływem terminu do zaskarżenia. Jednakże błędny jest pogląd skarżących, że powód wskazując w apelacji i skardze kasacyjnej kwotę 233.905,8 zł jako wartość przedmiotu zaskarżenia wyznaczył granicę apelacji i skoro Sąd Apelacyjny ostatecznie podwyższył kwotę do wysokości której pozbawiono wykonalności tytuły wykonawcze o 310.052,93 zł, to przekroczył granice apelacji o kwotę stanowiącą różnicę wymienionych kwot.

Granic apelacji nie wyznacza wskazana w niej wartość przedmiotu zaskarżenia, ale oznaczenie zaskarżonego wyroku oraz zakres zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji, określony żądaniem skarżącego. Powód zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w tej części, w której powództwo zostało oddalone, zaś skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł w części oddalającej jego apelację. Sąd Apelacyjny po ponownym rozpoznaniu sprawy, powiększając łącznie o 310.052,93 zł kwotę, o którą pozbawione zostały wykonalności tytuły wykonawcze obciążające powoda i częściowo utrzymując oddalenie powództwa nie tylko nie przekroczył granic apelacji, ale nawet nie uwzględnił apelacji w całości, co zresztą znalazło wyraz w punkcie 2 zaskarżonego wyroku w sformułowaniu „oddala dalej idącą apelację strony powodowej”.

Z powyższych względów na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.